

Gjødslingsplan og produksjonstilskot

17. oktober 2024

Statsforvaltaren i Vestland

21.10.2024

Krav til gjødslingsplan

[Forskrift om gjødslingsplanlegging –](#)

§ 2 Virkeområde;

- Forskriften gjelder alle foretak som disponerer jordbruksareal med planteproduksjon og som har rett til produksjonstilskudd

§ 3 Innhold;

- 7 punkt

Regelverk -oppfølging og kontroll

Forskrift om gjødselplanlegging

- § 4; Kommunen skal kontrollere at gjødslingsplan foreligger og at den tilfredsstillende de krav som forskriften setter. [§ 10 i forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket](#) gjelder tilsvarende.»

PT-forskrift, § 11, andre ledd

- Ved brudd på forskrift om gjødselplanlegging, [forskrift 1. juli 1999 nr. 791](#) om gjødslingsplanlegging skal tilskuddet avkortes.

Avkorting: PT- rundskriv 2024/29 - kommentarer til regelverk

§ 11, andre ledd

Føretaket er pålagt å ha gjødslingsplan og det vert konkludert med at den manglar eller er mangelfull:

- Tilskotet skal avkortast

§ 12

Føretaket har kryssa for at gjødslingsplanen er i tråd med regelverket. Kontroll viser at planen manglar eller er mangelfull:

- Vurder om foretaket også skal avkortast for feilopplysning etter [§ 12](#).

Vurdering av om gjødslingsplan manglar eller er mangelfull

Sjå RMP-rundskriv 2024/17, [6. Saksbehandling og avkorting - Landbruksdirektoratet](#)

Fullstendig gjødslingsplan inneheld:

- «Oversikt over **beholdningen** av husdyrgjødsel og annen organisk gjødsel, der det er aktuelt, og hvordan dette skal **fordeles** (jf. § 3, 4. ledd)
- Oversikt over **skiftene** (jf. § 3 2. ledd, og 5. ledd)
- **Jordprøver** på de enkelte skifter (jf. § 3 3. ledd og 5. ledd bokstav b)
- Årets **vekst**, forventet **avling** og årets **gjødslingsbehov** (jf. § 3 5. ledd bokstav d, e, f)

Dersom noen av disse mangler i sin helhet bør gjødslingsplanen regnes som manglende.»

Sjå også: [Gjødslingsplanlegging - Landbruksdirektoratet](#)

Normer for avkorting, gjødslingsplan

Gjødslingsplan manglar

- Skal avkorte 20 % av tilskot til jordbruksareal

Mangelfull gjødslingsplan

- Skal avkorte 0 -20% av tilskot til jordbruksareal
- Må leggast vekt på kor mangelfull gjødslingsplanen er
 - Avkortinga er skjønnsmessig
 - Vurder i kvar enkelt sak
 - Normene bidreg til lik handsaming

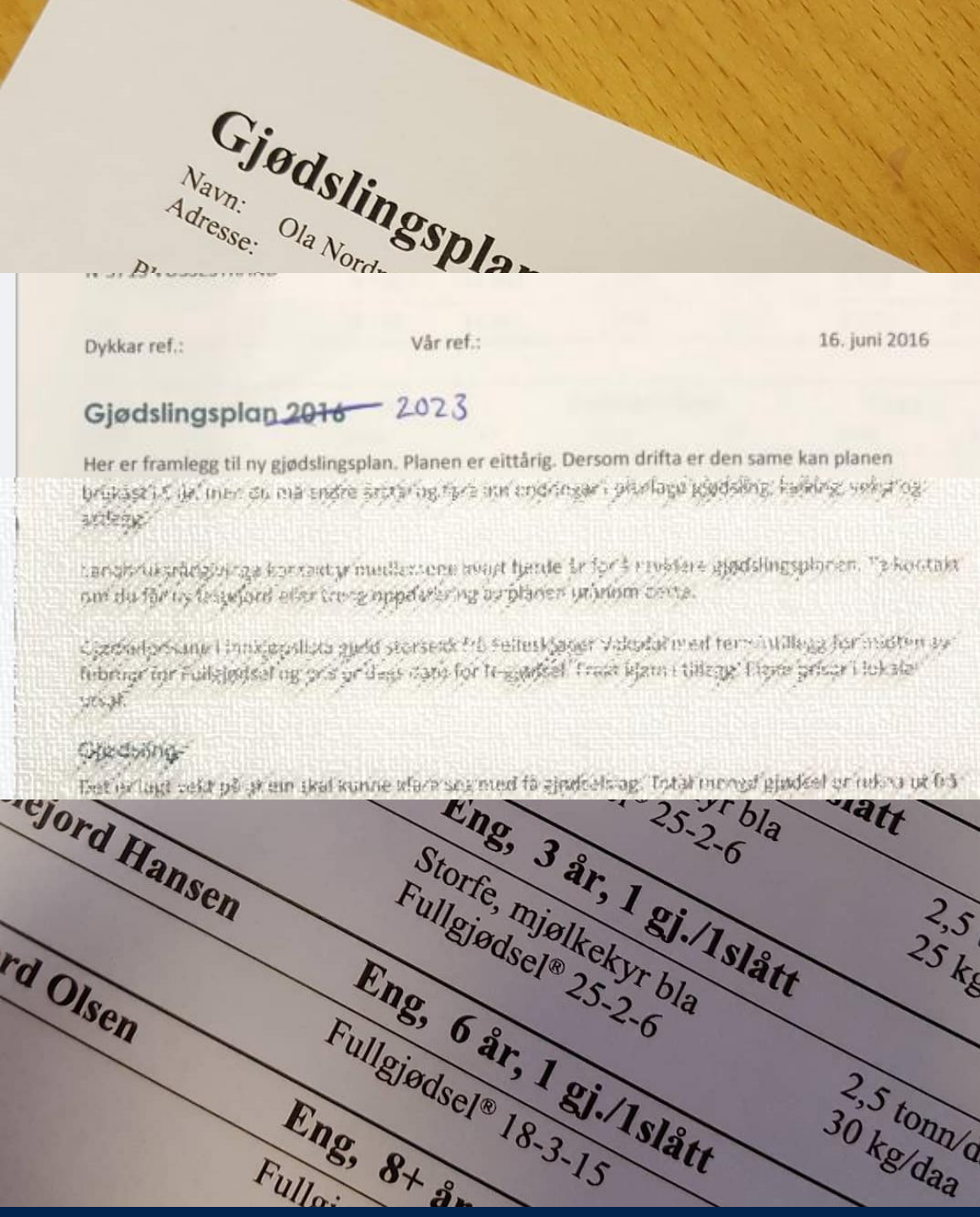

Brot på forskrift om organisk gjødsel

- Konstantert brot på forskrift om organisk gjødsel
- Skal alltid vurdere avkorting etter § 11, første ledd *Avkorting ved brudd på annet regelverk for jordbruksvirksomhet*
- Kan avkorte heile eller deler av produksjons- og avløysartilskott for alle produksjonar

§ 33. Avkorting, tilbakeholdelse og innkreving mv. av produksjonstilskudd

Ved drift i strid med regelverk for jordbruksvirksomhet kan avkorting, tilbakeholdelse, innkreving mv. av produksjonstilskuddet gjøres i henhold til forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket, § 11 og § 13.

Gjødslingsplan før kvar vekstsesong

- ✓ Planen må vere ny eller oppdatert før årets sesong.
- ✓ Ein gjødslingsplan frå 2023 inneber at det ikkje finst gyldig gjødslingsplan for 2024!

Forskrift om gjødslingsplanlegging § 3, 1. ledd

➤ Veggen til gyldig gjødslingsplan for *inneverande* år

1. **Ny plan «frå grunnen»**, frå rådgivar eller lage sjølv
2. **Oppdatert plan** med utgangspunkt i fjorårets plan. Den årlege oppdateringa må dokumenterast!
3. Dersom det er søkt før sesongen, og godkjent av kommunen: Fleirårig plan

Evt: Dersom det er søkt før sesongen, og godkjent av kommunen: Dispensasjon frå kravet om gjødslingsplan

Vurdering og dokumentasjon:

Ved behov for «mindre» endringar i fjorårets plan:

- Notere årsak til endring, vurdering
- Notere nye gjødslingsråd og ny info
- Skrive på nytt årstal
- Døme(?): Ny leigejord, bortfall av leigejord, oversikt over husdyrgjødsel som blir gitt bort, husdyrgjødsel på meir spreieareal, attlegg på annan plass, endra gjødselsortement...

Dersom gjødslingsbehov og bruk av teigar er heilt likt som i fjor:

- Notere årsak til at det ikkje er behov for endring, kva vurdering som er gjort
- Skrive på nytt årstal

Oversikt over beholdninga av husdyrgjødsel og anna organisk gjødsel, der det er aktuelt, og korleis det skal fordelast

Forskrift om gjødslingsplanlegging § 3, 4. ledd

Oversikt over all husdyrgjødsel og anna organisk gjødsel

1	Mot huset	Eng, 2gj./2sl.	29,4 daa	
	Høst i fjor	Småfe fast	1,2 tonn/daa	35,3 tonn
	Vår	Kjøpt storfegjødsel	3 tonn/daa	88,2 tonn
	Vår	OPTI-NS™ 27-0-0 (4S)	35 kg/daa	1,0 tonn
	etter 1. slått	Småfe blautgjødsel	0,9 tonn/daa	26,5 tonn
	etter 1. slått	OPTI-NS™ 27-0-0 (4S)	25 kg/daa	735 kg

Mineralgjødsel	Vår		Sommer/høst		Sum	
	kg	kr	kg	kr	kg	kr
Fullgjødsel® 22-2-12	1 967	17 727	135	1 216	2 102	18 944
Kalksalpeter™	416	2 141			416	2 141
OPTI-NS™ 27-0-0 (4S)	1 862	10 241	1 330	7 315	3 192	17 556
Sum	4 245	30 109	1 465	8 531	5 710	38 641

Husdyrgjødsel	Vår tonn	Sommer/høst tonn	Sum tonn
Kjøpt storfegjødsel	160		160
Småfe blautgjødsel		48	48
Småfe fast	50		50
Småfe talle	101		101
Sum	311	48	359

- ✓ Oversikt over gjødsel som er levert vekk (i plan eller anna dokumentasjon)
- ✓ Mottakar av gjødsel skal dokumentere mengde i sin plan (og fordeling)

Forskrift om gjødslingsplanlegging § 3, 4. ledd

Samsvar mellom dyretal og mengde husdyrgjødsel

- ✓ Er det lite gjødsel oppført i gjødslingsplan i forhold til dyretal - eller omvendt

Forskrift om gjødslingsplanlegging § 3, 4. ledd

Fordeling av husdyrgjødsel på spreieareal

- ✓ Det må vere planlagt bruk av husdyrgjødsel berre på lovleg spreieareal
- ✓ Det må vere planlagt bruk av husdyrgjødsel på minst så mykje spreieareal som det er krav til

Forskrift om gjødslingsplanlegging § 3, 4. ledd

➤ Husdyrgjødsel berre på lovleg spreieareal

- Full- og overflatedyrka areal
- Innmarksbeite som er godkjent som spreieareal. Ein må kunne vise vedtak med kart. Kan vere gamalt vedtak for tidlegare brukar av same areal.
- Mangel = brot både på PT-forskrift og på forskrift om organisk gjødsel

Forskrift om organisk gjødsel § 24

➤ Husdyrgjødsel på nok spreieareal

- Spreieareal kan ikkje bli rekna automatisk ut frå arealet ein disponerer! Spreieareal er berre dei areala *som blir gjødsla med husdyrgjødsel*.
- Minst 4 da pr gjødseldyreining (GDE)
- Mangel = brot både på PT-forskrift og på forskrift om organisk gjødsel

Forskrift om organisk gjødsel § 24

Utrekning GDE og spreieareal

Skjema for å berekne krav til spreieareal i nettsak [Spreieareal for husdyrgjødsel](#)

- Dyretal
- Beiting utanfor spreieareal
- Levering / mottak husdyrgj.
- Godkiente areal som blir

Foto: Norsk Landbruksrådgiving

Spreddeareal (Forskrift organisk gjødsel - FOR-2003-07-04-951) i						
på foretaket:			Kommune			
1	2	OLA TVEITEN				
Gnr.	Bnr.	Navn	Postnr.	Poststed		
Dyr	Kode	Type	Faktor	1. mars	1. okt	GDE
Hester	115	Hester, under 3 år (i avl eller ikke)	2	2	2	1,0
	116	Hester, 3 år og eldre (i avl eller ikke)	2			
	193	Hester i pensjon i beitesesongen	2			
Storfe	120	Melkekyr, kalva i de siste 15 måneder	1	35	35	35,0
	120	Melkekyr (bevaringsrase), kalva siste 18 mnd	1			
	121	Ammekyr, kalvet de siste 15 måneder	1,5			
	121	Ammekyr (bevaringsrase), kalva siste 18 mnd	1,5			
	119	Øvrige storfe	3			
120	Jerseyku	1,3				
Sauer	145	Søyer, født i fjor eller tidligere	7	28		4,0
	146	Værer, født i fjor eller tidligere	7			
	139	Melkesau, født i fjor eller tidligere	7			
Geiter	140	Melkegeiter	7			
	142	Ammegeiter	7			
	144	Bukker og ungdyr (inkl. kje)	7			
Griser	155	Avlspurker, minst ett kull	Fytase	Ja	3	
	156	Råner i avl	Fytase	Ja	3	
	157	Slaktegriser, minst 20 kg	Fytase	Ja	20	
	157	Griser til avlsdyr, 20-50 kg	Fytase	Ja	20	
	184	Slakta gris	Fytase	Ja	20	
158-159	Ungpurker/råner >50 kg/>15 uker, avl			8		
Fjørfe	160	Verpehøner, 20 uker og eldre	Fytase	Ja	100	
	175	Livkylling, påsatt til verpehøns	Fytase	Ja	690	
	176	Slaktekyllinger (egne avregning)	Fytase	Ja	1750	
	168	Avlsdyr ender og kalkuner			40	
	168	Avlsdyr gjess			20	
	174	Slakteender			300	
	174	Slaktekalkuner			240	
174	Slaktegjess			150		
Pels	170	Minktisper			40	
	171	Revetisper			25	
Brutto GDE:						40,0

Oppsummering					19.05.20
GDE	Brutto GDE	+ Kjøp	- Salg	Red. beite	Netto GDE
	40,0	-	-	1,0	39,0
Areal	Arealbehov	156,0	Det mangler 26 daa spreieareal		
	Spreieareal	130,0			
Kommentar					
Reduksjon beitepraksis					
Beite utenom godkjent spreieareal					
DYR PÅ BEITE	Faktor	Ant. dyr	Ant uker	GDE	
Melkeku: ute dag og natt	0,019			-	
Melkeku: ute kun dag	0,010			-	
Ungdyr	0,006			-	
Ammekyr	0,013			-	
Hest	0,010			-	
Vinterføra sau eller geit	0,003	28	12	1,0	
Red. kontraktprod. egg	0,000083			-	
Sum GDE reduksjon på beite					1,0
Salg / kjøp husdyrgjødsel (m ³)					
NB: Signert kvittering					
DYRESLAG	Faktor	Salg (m ³)	Salg GDE	Kjøp (m ³)	Kjøp GDE
Melkeku	0,05		-		-
Ungdyr	0,05		-		-
Hest	0,05		-		-
Svin	0,08		-		-
Sau	0,07		-		-
Geit	0,07		-		-
Fjørfe TS < 33%	0,16		-		-
Fjørfe TS > 33%	0,36		-		-
Pelsdyr	0,20		-		-
Sum salg/kjøp		Salg	-	Kjøp	-
Spreieareal					
Må være godkjent av landbrukskontoret					
Eierforhold	Dyrka jord	Overflate-dyrka	Omregnet		Sum
			Beite	Fruktn. oa	
Egen gård	70	10	20		100
Leid gård 1	30				30
Leid gård 2					-
Leid gård 3					-
Sum		100	10	20	-
					130

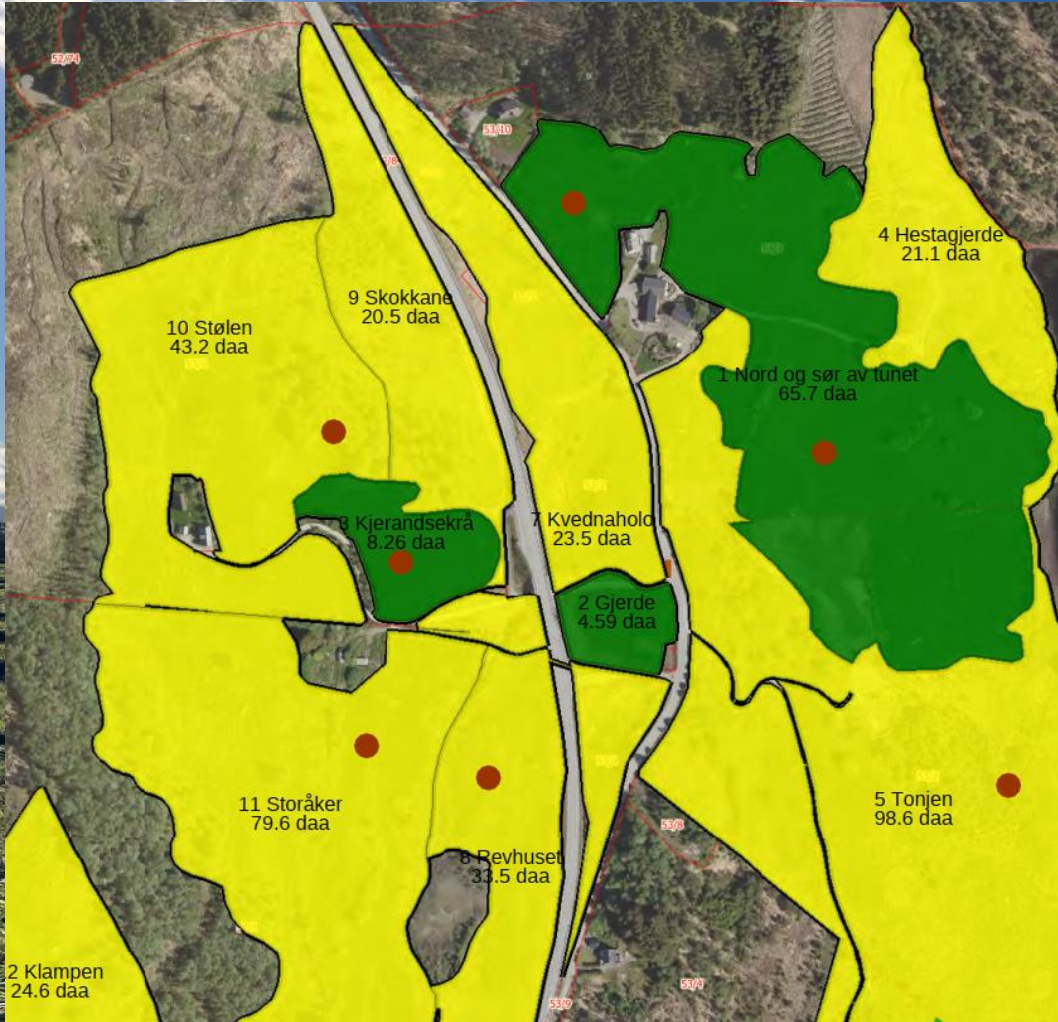

Oversikt over skifta

- ✓ Alt arealet som føretaket disponerer, jf. produksjonstilskot NB! også dei areala som ikkje vert gjødsla
- ✓ Leigejord skal vere med i gjødslingsplanen, sjølv om leigejord er ny av året

Forskrift om gjødslingsplanlegging § 3, 2. ledd

Forskrift om gjødslingsplanlegging § 3, 5. ledd

Jordprøver på dei enkelte skifta

- ✓ Det må vere jordprøver frå leigejord frå år to
- ✓ Resultat av jordanalyse må visast i planen
- ✓ Representative jordprøver må ikkje vere eldre enn 8 år

Forskrift om gjødslingsplanlegging § 3, 3. ledd

Forskrift om gjødslingsplanlegging § 3, 5. ledd bokstav b)

Årets vekst, venta avling og årets gjødslingsbehov

✓ Gjødslingsbehov må visast i planen

		Siltig mel
1 Nord og sør av tunet Jordanalyse 2014: pH=5,6 P-Al=21 Beregnet 2023: pH=5,5 Forgrøde: Eng, 2gj./2sl.	65,7 daa K-Al=12 KHNO3=33 Leire=0 Mold=4 Eng, 2gj./2sl.	
Vår 3 tonn Blautgjødse, storfè 35 kg OPTI-NS™ 27% (4S)	Avling: 800	Behov N: 22,4 P: 1,4 K: 20,7 Tilført N: 23,2 P: 3,0 K: 17,0
2 Gjerde Jordanalyse: Beregnet 2023: Forgrøde: Eng, 2gj./2sl.	4,6 daa Eng, 2gj./2sl.	
	Avling: 800	Behov N: 24,0 P: 2,8 K: 17,0 Tilført N: 23,2 P: 3,0 K: 17,0

Forskrift om gjødslingsplanlegging § 3, 5. ledd)

Døme på situasjonar	Krav etter forskrift om gjødslingsplanlegging § 3	Manglande / mangelfull gjødslingsplan	Avkorting PT (§ 11, 2. ledd % av AK + § 11, 1. ledd % av PT)
Planen er gamal (ikkje for inneverande år)	<i>1. ledd: Krav om årleg plan</i>	Manglande!	20 %
Noko leigejord manglar i planen (sjølv om leigejorda er ny av året)	<i>2. ledd: Skal omfatte alt areal som føretaket disponerer</i>	Mangelfull	0-20 %
Jordprøvene er eldre enn 8 år	<i>3. ledd: Representative jordprøver kvart 4.-8. år</i>	Mangelfull	0-20 %
Jordprøve manglar frå leigejord som ein har på 2. året eller har hatt lengre tid	<i>3. ledd: Skal føreligge jordprøve seinast andre året ved jordleige</i>	Mangelfull	0-20 %
Husdyrgjødsel blir gitt bort utan at det er inkludert i gjødslingsplan og utan dokumentasjon	<i>4. ledd: Oversikt over husdyrgjødsel</i>	Mangelfull	0-20 %
Ikkje nok spreieareal	<i>4. ledd: Husdyrgjødsel fordelt på spreieareal</i>	Mangelfull + brot på forskrift om organisk gjødsel § 24	0-20 % + 0-100 %
Plan om husdyrgjødsel på innmarksbeite som ikkje er godkjent som spreieareal	<i>4. ledd: Husdyrgjødsel fordelt på spreieareal</i>	Mangelfull + brot på forskrift om organisk gjødsel § 24	0-20 % + 0-100 %
Gjødslingsplan manglar kart, jordanalyse-data, gjødslingsbehov mm. for kvart skifte	<i>5. ledd: Innhald og opplysningar i gjødslingsplanen</i>	Mangelfull	0-20 %

Beholdning og fordeling av husdyrgjødsel

Informasjon til bonden for å unngå avkorting neste år

Dersom du ikkje får ny gjødslingsplan frå rådgivar, må du sjølv passe på følgjande for gjødslingsplan 2025:

- Oppdatere planen dersom det er endring i leigejord, attlegg, gjødslingspraksis mm
- Oppdatere planen dersom gjødslingsbehov og bruk av teigar er lik som i fjor: notere både vurderinga og nytt årstal
- Sørge for jordprøver frå ny leigejord seinast andre året du disponerer arealet
- Passe på at planen inkluderer husdyrgjødsel som blir gitt bort eller motteke
- Passe på at husdyrgjødsel blir planlagt brukt på nok spreieareal. Du kan berekne med rekneark for spreieareal.
- Passe på at det ikkje er planlagt bruk av husdyrgjødsel på innmarksbeite dersom beitet ikkje er godkjent som spreieareal. Finn fram vedtak, evt frå tidlegare drivar.

Hvem er NLR

ØKOLOGISK

Grovfôr

Frukt

HMS

Potet og grønnsaker

Takk for oss!

Statsforvaltaren i Vestland

Facebook @SFVestland

Twitter @SFVestland

www.statsforvaltaren.no/vl

